

Branschens perspektiv utifrån branschriktlinjerna

SVENSK FISK – UPPFÖDD MED OMTANKE
Nationella branschriktlinjer för uppfödning av fisk

Code of practice för svensk uppfödning av fisk
Version 2024-05-24

Wenche Hansen
Matfiskodlarna

En röst för svensk
fiskuppfödning

Bakgrund: Presentationsmaterialet har tagits fram inom ramen för nationella kompetenshöjande insatser inom vattenbruk.

Syfte: Tillhandahålla och diskutera vetenskaplig fakta med bransch och myndigheter för stärkt kompetens i enlighet med rådande svensk lagar och föreskrifter, samt sprida forskningsbaserad kunskap och stärka kompetensen inom fiskhälsa och välfärd med fokus på avelsfisk, kläckerier och tidiga livsstadier.

**Arrangörer: Nationellt Kompetenscentrum för Vattenbruk (NKfV),
Sveriges Lantbruksuniversitet, Göteborgs universitet,
Vattenbrukscentrum Norr & Matfiskodlarna**

Introduktion

Bakgrund nationella branschriktlinjer

🐟 2019 - Godkändes första gången

🐟 2024 maj – Nytt godkännande

🐟 MFO hemsida: BR, Vägledning och lathund för fiskhälsa och sanering finns på

<https://www.matfiskodlarna.se/fiskuppfoedning/nationella-branschriktlinjer-och-vaegledning/>

Myter och fakta om fiskuppfödning	+
Varför odlar vi inte mer svensk fisk?	
Vilka fiskarter föder vi upp?	
Att föda upp fisk	+
Hur mår fisken?	+
Nationella branschriktlinjer och vägledning	
Möt våra fiskuppfödare	
Utbilda dig till en av oss	
Ät mer svenskodlad fisk	+

Nationella branschriktlinjer och vägledning

Svensk fisk – uppfödd med omtanke

Nationella branschriktlinjer för alla fiskodlare

Här kan du ladda ner de Nationella Branschriktlinjerna, Guide för biosäkerhet & myndigheternas beslut.

📄 [Branschriktlinjer 2024-05-24](#)

📄 [Guide för biosäkerhet öppna system 2024-05-08](#)

📄 [Jordbruksverkets beslut](#)

📄 [Livsmedelsverkets beslut](#)

Vägledning och lathund finns att ladda ner här:

📄 [Vägledning Fiskhälsa](#)

📄 [Lathund vid sjukdom SVA](#)

📄 [Lathund bilder](#)

📄 [Vägledning sanering](#)

Introduktion

Syfte & mål med nationella branschriktlinjer

 Ska tjäna som **ett stöd för er som föder upp fisk.**

 Ska **främja hög hygienisk standard, god fiskhälsa och fiskvälfärd** samt **underlätta uppfyllandet av lagstiftningen.**

 Utgångspunkten för branschriktlinjer är de **lagar och regler** som reglerar fiskodlingsverksamheten, dessa ligger helt eller delvis till grund för de riktlinjer som är angivna med **"ska"**.

Till vart och ett av dessa **"ska"** finns en hänvisning till respektive avsnitt i lagstiftningen angiven.

Exempel på ska;

Vid varje fiskodling ska en person utses som ansvarig för skötseln. Den ansvariga personen ska ha kompetens nog för att kunna sköta och övervaka arbetet på anläggningen i enlighet med djurskyddslagstiftningen samt ha en relevant teoretisk utbildning i fiskodlingsteknik och relevant praktisk erfarenhet av fiskodlingsarbete. Den ansvariga personen ska kunna styrka kraven genom betyg, arbetsintyg eller liknande.

2 kap. 2 - 4 §§ SFS (2018:1192),

2 kap. 8 § SJVFS (2019:6)

Djurskyddslag (2018:1192)

Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk

Introduktion

Syfte & mål med nationella branschriktlinjer

Som ett ytterligare stöd finns även ett antal riktlinjer formulerade.

 Vad man inom odlingen **bör** göra styrs inte direkt av lagstiftning, men efterlevnad av riktlinjen kan vara viktigt för en hållbar produktion.

 Det finns även ett antal **rekommendationer** formulerade, vilka illustreras i en grön ruta. Dessa ska ses som ytterligare stöd för att förfina arbetet.

 Vi har även valt att upplysa, genom en **notera att**, vilken illustreras i en blå ruta. Vi vill uppmärksamma att ytterligare lagkrav kan gälla beroende på det specifika företags drift- och utformning av anläggningen, men att vi i branschriktlinjerna inte ger specifikt ska, bör eller rekommendationer i dessa delar.

Exempel på **bör**:

Vid import från utlandet bör, om möjligt, den levererande vattenbruksanläggningen besökas för att säkerställa att leverantören uppfyller alla krav på smittskydd, riskhantering och fiskvälfärd.

Branschen rekommenderar

Att all fortbildning och utbildning, även sådana som ges av andra anställda, noteras i journalföringen eller biosäkerhetsplanen. Exempelvis med anteckning om utbildningstillfälle, utbildningens längd och innehåll. Branschen rekommendera även att odlarna bör ställa krav på kursarrangörerna att utförda kursintyg.

NOTERA ATT

Här kan du läsa mer om åtgärder för att förebygga och hindra spridning av BKD:
<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/bakteriell-njurinflammation-bkd-hos-laxfiskar>

Introduktion

Syfte & mål med nationella branschriktlinjer

🐟 **Åtagandet att följa branschriktlinjerna är frivilligt**, men den lagstiftning som berör fiskodlingen måste följas.

Det är alltid fiskodlaren som bär ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med lagstiftning och de specifika villkor som framgår av odlingens olika tillståndshandlingar.

🐟 Riktlinjerna har utformat så att de ska kunna användas inom fiskodling med **alla typer av tekniker, hela fiskens produktionscykel samt vid bedövning, avlivning och slakt.**

Introduktion

Innehållsförteckning nationella branschriktlinjerna

4. Kontroll, dokumentation, utbildning
4.1 Dokumentation och journalföring
4.2 Utbildning djurskydd
4.3 Utbildning bedövning, avlivning, slakt
4.4. Utbildning, läkemedelsbehandling, vaccination
4.5 Utbildning märkning
4.6 Utbildning livsmedel

1. Fiskavel och romproduktion
1.1 Avelsurval och planering
1.2 Kramning
1.3 Separation
1.4 Provtagning
1.5 Förflyttning av avelsmaterial

2. Inköp av rom och levande fisk
2.1 Tillstånd
2.2 Leverantör
2.3 Import och införsel
2.4 Vid leverans
2.5 Efter leverans

3. Levnadsmiljö och miljöskydd
3.1 Djurvälstånd
3.2 Driftsäkerhet
3.3 Tillsyn och inspektion
3.4 Miljöskydd

5. Skötsel
5.1. Djurhållning
5.2 Hantering
5.3 Märkning av fisk
5.4 Sortering och pumpning
5.5 Transport av levande fisk

7. Fiskhälsa och smittskydd
7.1 Registrering och godkännande
7.2 Förebyggande smittskydsarbete
7.3 Anläggningshygien
7.4 Rovdjur och skadedjur
7.5 Smittskydd vid transport
7.6 Övervakningsskyldighet och hälsokontroll
7.7 Hantering av död/döende fisk
7.8 Förflyttning av levande fisk
7.9 Rymning
7.10 Besökshygien

6. Foder
6.1 Anmälan och ansvar
6.2 Spårbarhet
6.3 Foderinnehåll och kvalitet
6.4 Förvaring av foder
6.5 Utfodring
6.6 Fasta

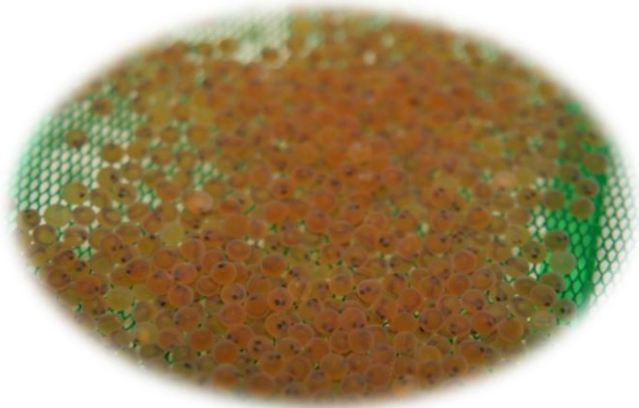
9. Bedövning, avlivning och slakt
9.1 Bedövning
9.2 Avlivning inför slakt, akutavlivning av enstaka fisk
9.3 Avblodning och slakthygien
9.4 Hantering av avfall från Abp

8. Sjukdomshantering och läkemedel
8.1 Rutiner vid sjukdom
8.2 Profylax och behandling

10. Livsmedelsäkerhet
10.1 Registrering och godkännande
10.2 Anläggningshygien
10.3 Livsmedelstransport i primärproduktionen

Bilagor: Sammanställning av lagstiftning, dokumentationstabell,
material för information och rådgivning, mall för besöksformulär.

Gruppövning....

Scenario A – Rom

Er anläggning är belägen i inlandzonen och ska ta in ny rom. Ni överväger tre inköpsalternativ:

1. Ett annat EU-land än Sverige
2. Land utanför EU
3. Från annat företag i Sverige

🐟 Vilka krav på provtagning, dokumentation och karantän gäller för de olika alternativen?

🐟 Vilka moment är mest kritiska för att förebygga införsel av smitta?

Scenario B – Yngelstadiet

Ökad dödlighet bland yngel upptäcks i er anläggning.

🐟 Vilka rutiner för journalföring, isolering och veterinärkontakt aktiveras vid ökad dödlighet?

🐟 Vilka avlivningsmetoder använder ni för att avliva döende yngel?

🐟 Hur hantera ni sedan den avlivade fisken?

Gruppövning....

🐟 Ni väljer i gruppen om ni vill jobba med scenario A eller B.....eller båda

🐟 Återsamling dag 2 kl. 16:45 – kort redovisning

Myter och fakta om fiskuppfödning	+
Varför odlar vi inte mer svensk fisk?	
Vilka fiskarter föder vi upp?	
Att föda upp fisk	+
Hur mår fisken?	+
Nationella branschriktlinjer och vägledning	
Möt våra fiskuppfödare	
Utbilda dig till en av oss	
Ät mer svenskodlad fisk	+

Nationella branschriktlinjer och vägledning

Svensk fisk – uppfödd med omtanke

Nationella branschriktlinjer för alla fiskodlare

Här kan du ladda ner de Nationella Branschriktlinjerna, Guide för biosäkerhet & myndigheternas beslut.

📄 [Branschriktlinjer 2024-05-24](#)

📄 [Guide för biosäkerhet öppna system 2024-05-08](#)

📄 [Jordbruksverkets beslut](#)

📄 [Livsmedelsverkets beslut](#)

Vägledning och lathund finns att ladda ner här:

📄 [Vägledning Fiskhälsa](#)

📄 [Lathund vid sjukdom SVA](#)

📄 [Lathund bilder](#)

📄 [Vägledning sanering](#)

En röst för svensk fiskuppfödning

Styrelsen

Ordförande: Josef Nygren, Umlax AB

Ledamöter:

Jussi Kosomaa, Nordic Trout Sweden AB

Iivari Valli, Vattudalens Fisk AB

Elin Mehlhorn, Svensk Fjällröding AB

Anders Beronius, Älvdalslax AB

Wenche Hansen VD

Tfn +46(0)73-095 98 39

E-post: wenche@matfiskodlarna.se

Adress: Norrviksgatan 27, 861 94 Söråker

Webb: [Startsida](#) | [Matfiskodlarna](#)

Facebook: [Matfiskodlarna](#) | Facebook

Linkedin: [Matfiskodlarna Sverige AB: Översikt](#) | [LinkedIn](#)

